

Welkom!

De week van Samen Opleiden

Sterk in
ontwikkeling

Opleiden, begeleiden en professionaliseren

Platform
Samen Opleiden &
Professionaliseren

In de driehoek samen aan het werk!

- 13 april 2023 -

Voorstellen

Marieke schuurmans

Werkzaam voor de Lowys Porquinstichting, Bergen op Zoom

- Leerkracht voltijds HB onderwijs
- Coach Pedagogisch Klimaat adhv o.a. Rots en Water
- Onderzoeker opleiden en werkplekleren

Van 2017 tot 2021 (en heden) onderzoeker en ontwikkelaar van de tool *Samen Ontwikkelen, Samen Opleiden* onder begeleiding van Miranda Timmermans en in dienst van LPS en Avans Hogeschool.

Opzet

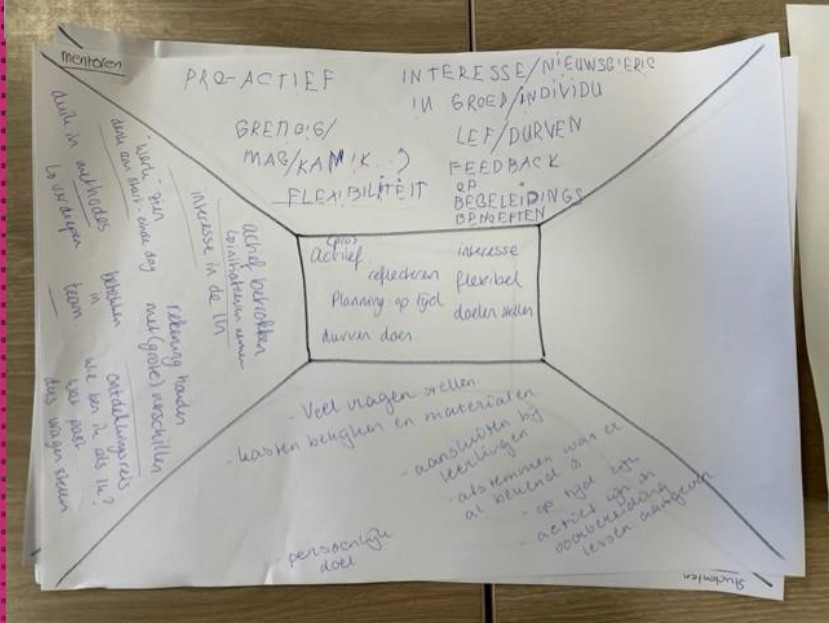
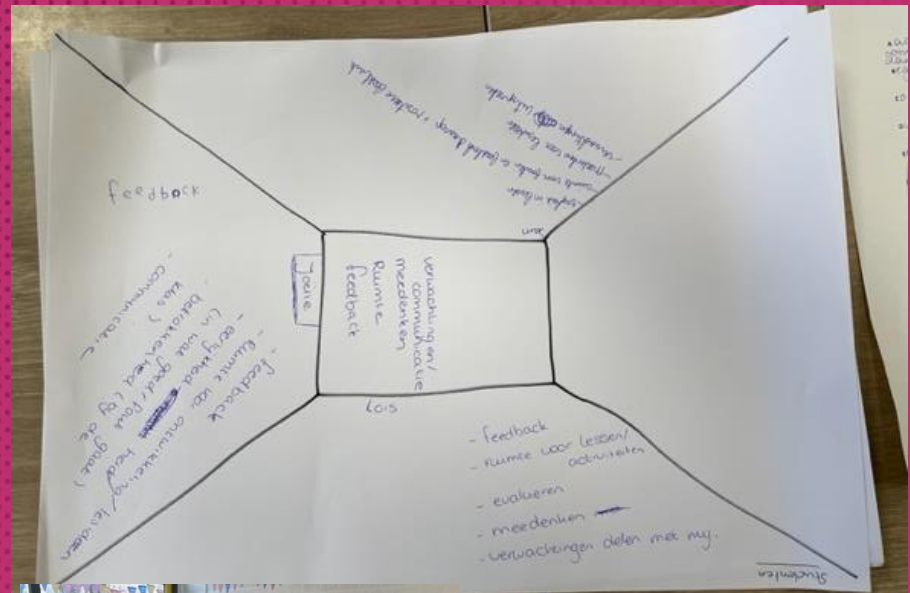
- Inspireren
- Achtergrond informatie
waarom, hoe, wat?
- Ervaren
- Terugblik en de dag van morgen

Hoe werk jij, in jouw rol, momenteel in een driehoek?

en

Welke kansen zie jij om vanuit jouw rol het werken in een driehoek te versterken?

Waarom is deze tool ontwikkeld?

1. Vraag uit de praktijk

Werkplekleren een boost geven, verder ontwikkelen

Waarom?

Kwaliteit van het opleiden verbeteren door

Meer Samen

Samenhang voor studenten in curriculum

Kwaliteiten erkennen en benutten van verschillende contexten.

'Dan waren er een of twee docenten van de pabo, alle studenten en alle leerkrachten, en die gingen een uur of twee stoeien met elkaar. Je leerde met zijn allen. Nadenken over en dingen uitproberen, daar werd toen heel positief tegenaan gekeken.' *(leerkracht)*

2. Theoretische inzichten

Wanneer samenhang in het curriculum beoogd wordt, moet dit passen bij zowel de eisen die gesteld worden vanuit het opleidingsinstituut als bij de authenticiteit van de beroepspraktijk en het leerproces van de student (Blokhuys, 2006; Timmermans, 2012, 2022).

Hiervoor is het van belang om de student, de schoolopleider en/of mentor en de instituutopleider via driehoeksgesprekken gezamenlijk betekenis te laten geven aan de doelen zoals deze geformuleerd zijn door de opleiding. Dit leidt tot gedeelde beelden bij alle betrokkenen, waardoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid ontstaat voor het slagen van het leertraject van de student (Timmermans, 2022)

Een effectieve samenwerking vereist bereidheid van beide leerplekken om de grens op te zoeken en deze over te gaan (Onstenk, z.d.).

Miranda Timmermans (2022) zegt hierover letterlijk in haar laatste lectorale rede "Het ontwerpen van een passend leertraject is een puzzel en vraagt om constante onderhandeling en afstemming tussen opleiding, werkplek en lerende" (pp. 5).

Hoe bereiken we deze ambitie?

Waar staan we?

Waar willen we naartoe?

Pilot met schoolopleider, instituutopleiders en studenten

Werken in de driehoek - Miranda Timmermans

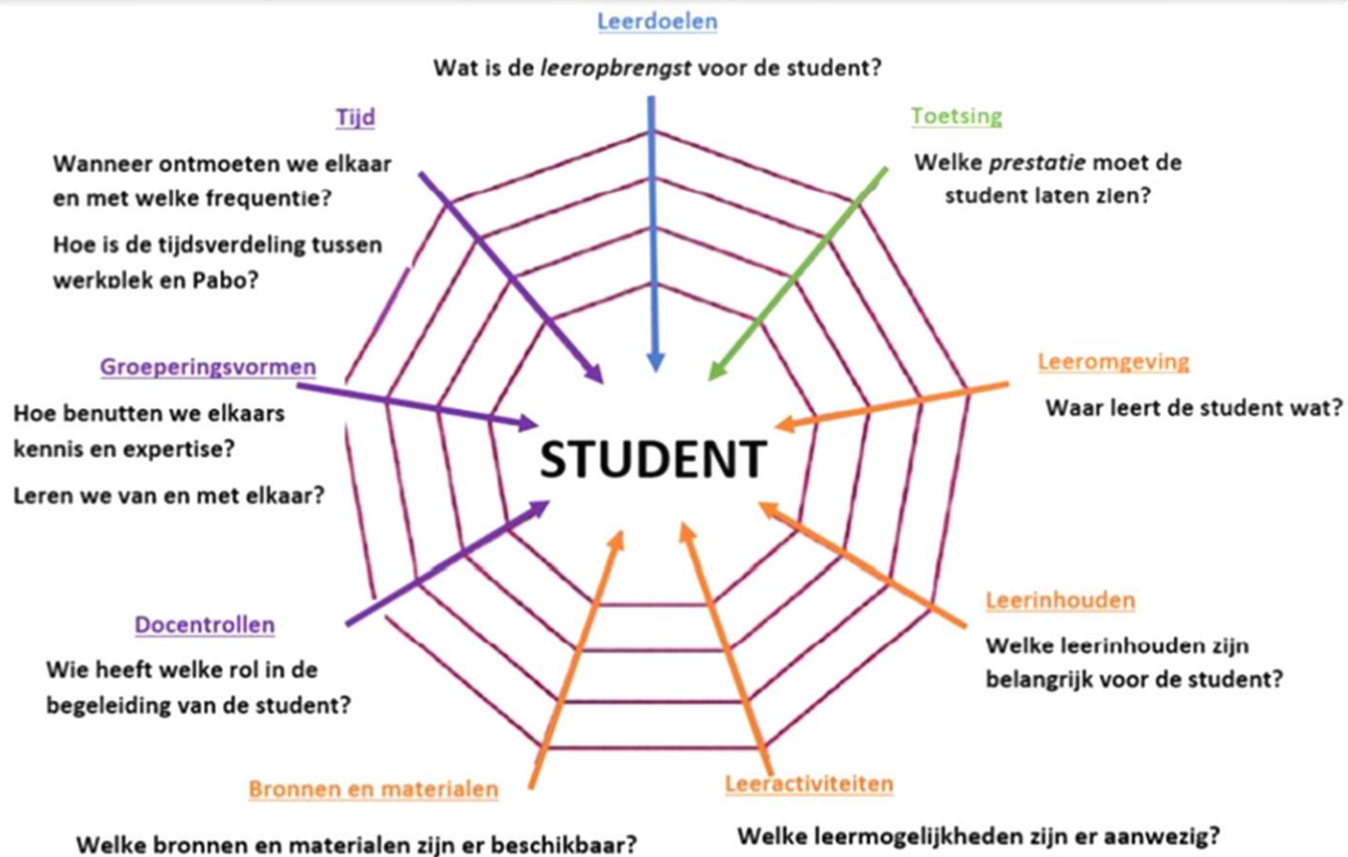
Uitkomsten:

-Belang van het inhoudsrijke gesprek als belangrijkste randvoorwaarde

-Mentoren

Samenhang creëren in het bestaande curriculum

'De belangrijkste opbrengst van deze pilot is voor mij het inhoudsrijke gesprek met stagecoaches en studenten over onderwijs.'
(*contactdocent*)

Wat is het resultaat?

Tool Samen Ontwikkelen, Samen Opleiden

Gebouwd op het Curriculaire Spinnenweb

Alle curriculum onderdelen, samenhang creëren

Student is het middelpunt

Vanuit gezamenlijke visie op (samen) opleiden.

Het inhoudsrijke gesprek voeren

4 sessies,

2x per jaar

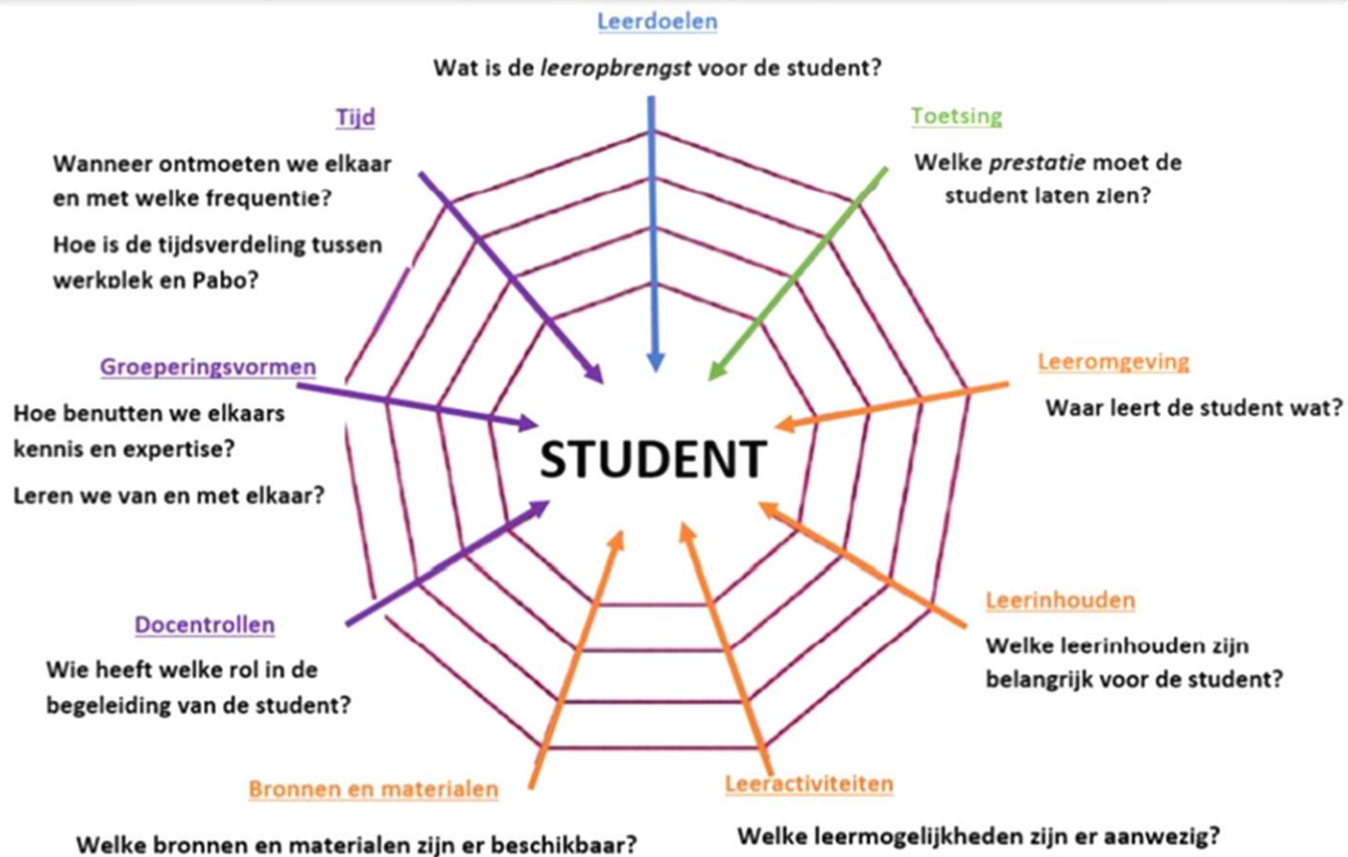
0. Kennismaken en visie

1. Leeropbrengsten

2. De maat

3. De leerroute

Studenten - mentoren en schoolopleiders - instituutsopleiders

VOORBEREIDINGSKAART SESSIE 0 - OPSTARTSESSIE

Inhoud: Eerste kennismaking, visie, doel en opbouw sessies, uitgangspunten formuleren, afspraken maken
4 activiteiten:
Werkvormen: 2 uur en 30 minuten
Tijdsindicatie: 2 uur en 30 minuten
Planning: Vóór de eerste stageweek van de studenten.

ORGANISATIE	<ul style="list-style-type: none"> • Reserveer een ruimte, locatie. • Stuur de genomdigen een uitnodiging voor deze sessie. • Lees de activiteitenkaart goed door.
ACTIVITEIT 1	<ul style="list-style-type: none"> • Bereid de wijze van kennismaken voor of kies een van de beschreven activiteiten.
ACTIVITEIT 2	<ul style="list-style-type: none"> • Bestudeer het document met de visie van het partnership, stuur deze ter voorbereiding op naar de betrokkenen. • Bereid een toelichting, presentatie voor waarin je de visie presenteert. • Leg papier klaar waarop de uitgangspunten kunnen worden genoteerd.
ACTIVITEIT 3	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor een tijdsplan van sessie 1, 2, 3. • Bereid een toelichting voor over het waarom van deze sessies. De volgende cursief gedrukte tekst kan gebruikt worden: Doelstellingen van het traject: <ul style="list-style-type: none"> - Inzicht te krijgen in elkaars beelden over opleiden van studenten, met als deelacties: Leeropbrengsten, Toets procedures, Leerinhouden, Leeractiviteiten en bronnen en materialen, Leeromgeving, de rol van de opleider, Groeperingsvormen, Tijdsindeling. - Het (her)kennen van verschillen in beelden over opleiden en betekenis geven aan wat deze verschillen kunnen betekenen voor het opleiden en begeleiden van studenten. - Samenhang creëren in de beelden, zodat er een concreet en passend leerplan kan worden ontworpen met en voor studenten. - Opleidingsactiviteiten in de school herkennen, erkennen en benutten. • Deze doelen liden tot samenhang tussen dat wat studenten op de opleiding en in de school leren. • Bereid een toelichting voor over de opbouw van het traject. De volgende cursief gedrukte tekst kan gebruikt worden. Het traject bestaat uit vier sessies, waarvan de eerste sessie (sessie 0) een opstart sessie is. In de daarop volgende drie sessies wordt vanuit verschillende perspectieven gekeken naar de curriculumonderdelen leerdoelen en opbrengsten, toetsing, leerinhouden, leeractiviteiten & bronnen en materialen, leeromgeving, docentrollen, groeperingsvormen en tijd. In de sessies komen verschillende werkvormen aan bod waardoor met elkaar het gesprek wordt aangegaan over opleiden en opgeleid worden. Door het gesprek te voeren leer je elkaars zienswijze kennen en kan er samenhang gecreëerd worden in verwachtingen, proces en product. In de sessies werken verschillende mensen samen; studenten, mentoren, schoolleiders en instituutopleiders. • Neem de rolbeschrijving van de school- en instituutopleider erbij. Organiseer een overleg met de Instituutopleider waarin afgestemd wordt wie welke rol heeft in het samen opleiden, bespreek hoe hij zijn rol ziet. Mogelijke vragen voor het gesprek: Wie ben ik als school-instituutopleider, welke waarden vind ik belangrijk? Welke methodieken zet ik in of kan ik inzetten? Wat zijn, in de begeleiding van studenten en mentoren en het opleiden van studenten, mijn kwaliteiten en wat zijn mijn valkuilen? Waarvoor kunnen studenten en mentoren bij mij terecht? Wat verwacht ik van de student, wat van de mentor? Verwerk dit in een pitch die je tijdens de sessie aan de mentoren en studenten laat zien. Bespreek tot slot samen met de instituutopleider wat jullie van elkaar verwachten en van jullie samenwerking, dit kan je ook in de pitch verwerken maar dit vormt in ieder geval het startpunt van jullie samenwerking.
ACTIVITEIT 4	<ul style="list-style-type: none"> • Print voldoende placemats (bijlage 1) uit.
OPBRENGSTEN SESSIE 0	<ul style="list-style-type: none"> • Studenten, mentoren, school- en instituutopleider hebben met elkaar op informele wijze kennismaking. • Studenten, mentoren, school- en instituutopleider zijn op de hoogte van de visie van het Partnership op samen opleiden. • De visie is geconcretiseerd in uitgangspunten. • Studenten, mentoren, school- en instituutopleider kennen het belang van en hebben een beeld bij een samenhangend curriculum. • Studenten, mentoren, school- en instituutopleider zijn bekend met de inhoud en het tijdsplan van de bijeenkomsten. • Studenten en mentoren hebben in kaart gebracht op welke wijze zij door de school- en instituutopleider begeleid willen worden gedurende dit traject • De begeleiding van de schoolopleider en de instituutopleider kunnen op elkaar worden afgestemd.

* Overal waar 'hij' staat kan ook 'zij' gelezen worden.

ACTIVITEITENKAART SESSIE 0 - OPSTARTSESSIE

Inhoud: Eerste kennismaking, visie bespreken en uitgangspunten formuleren, doel en opbouw sessies, afspraken maken.
Werkvormen: 4 activiteiten
Tijdsindicatie: 2 uur en 30 minuten

START	Iedereen welkom heten en de opbrengsten en inhoud van sessie 0 toelichten.	tijd: 10
ACTIVITEIT 1	Kennismaken	tijd: 10
Doel:	Studenten, mentoren, school- en instituutopleider leren elkaar kennen.	
Werkvorm:	<p>Speeddaten</p> <p>De schoolopleider zorgt voor verschillende ontmoetingsplekken in de ruimte. Tevens bewaakt hij de tijd, zodat er na 10 minuten nieuwe groepen worden gevormd. Dit wordt drie keer gedaan. De voorwaarde is dat een ontmoeting bestaat uit minimaal één student en één mentor. De school- en instituutopleider sluiten bij verschillende ontmoetingen aan. Wanneer er behoefte is aan meer sturing, kunnen de volgende werkvormen gebruikt worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De sluitelbos: Vertel aan de hand van je sluitelbos iets over jezelf. • Kennismakingsvragen: Op verschillende ontmoetingsplekken liggen vragenkaartjes om de kennismaking op weg te helpen. Voorbeeldvragen kunnen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • "Aan welke werkzaamheden beleef jij het meeste plezier?", "Welke klussen schuif je het liefste voor je uit?", "Hoe richt jij je zondag het liefste in?", "Wat is je favoriete boek?", "Welke functie zou je het liefste voor een dagje willen uitoefenen?", "Wat wilde je vroeger altijd worden?", "Welke hobby's heb je?", "Wat zou je nog willen leren?", "Voor welke taken zou je meer tijd willen hebben?" 	
ACTIVITEIT 2	Visie presenteren en uitgangspunten formuleren	tijd: 10
Doel:	Studenten, mentoren, school- en instituutopleider kennen de visie van samen opleiden binnen het partnership.	
Werkvorm:	<p>De visie wordt geconcretiseerd in uitgangspunten die zichtbaar zijn, of kunnen worden, in de praktijk.</p> <p>Voordat er in groepjes uitleen wordt gedaan, wordt de visie door de school- en instituutopleider gepresenteerd en toegelicht. Vervolgens bespreken mentoren en studenten in een gemikte groep van 4 à 5 mensen de visie van het partnership met als doel deze zo concreet mogelijk te maken. Onderstaande vragen bieden een leidraad voor het gesprek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zien jullie uit deze visie terug in jullie praktijk? Waar? Hoe? • Aan wie zien studenten, mentoren, schoolopleider, instituutopleider, het team doen wanneer jullie volgens deze visie samen opleiden? Wees zo concreet mogelijk in gedragingen, activiteiten etc. • Wat zouden we nog kunnen versterken? Wat zien we studenten, mentoren, schoolopleider, instituutopleider dan doen? <p>Formuleer nu, zo concreet mogelijk, uitgangspunten die kort en bondig verwoorden hoe samen opleiden er in jullie praktijk uit ziet/gaat zien.</p> <p>Na deze oefening worden de uitgangspunten aan elkaar gepresenteerd en vervolgens gedusterd tot er gezamenlijke uitgangspunten ontstaan. Deze worden op een plek gehangen waar deze zichtbaar zijn voor het gehele schoolteam.</p>	
ACTIVITEIT 3	Het waarom en de opbouw van de sessies	tijd: 10
Doel:	Studenten, mentoren, school- en instituutopleider zijn op de hoogte van de doelstelling en opbouw van de sessies. Studenten en mentoren zijn geïnformeerd over de rol van de school- en instituutopleider.	
Werkvorm:	<p>Penale toelichting</p> <p>De schoolopleider licht de doelstellingen en opbouw van de sessies toe en licht zijn eigen rol gedurende de sessies en in de begeleiding van studenten en mentoren in een pitch toe. De instituutopleider licht zijn eigen rol toe. De schoolopleider vraagt de studenten en mentoren over hun eigen rol na te denken. In de derde sessie wordt hierop teruggekomen.</p>	
ACTIVITEIT 4	Afspraken maken over 'samen leren en ontwikkelen'	tijd: 10
Doel:	Studenten en mentoren maken de begeleidingswensen en -behoeften kenbaar.	
Werkvorm:	<p>Placemat</p> <p>Studenten werken in één groep ideeën uit over de wijze waarop zij door de school- en instituutopleider begeleid zouden willen worden. Ook de mentoren werken in één groep ideeën uit over de wijze waarop zij begeleid willen worden door de school- en instituutopleider:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inhoud van de begeleiding. • Samenstelling van de begeleidingsgroep(-) met wie en door wie - en frequentie van de begeleiding. <p>Gebruik de placemat (bijlage 1): Ieder schrijft voor zichzelf zijn eigen ideeën op in een vak van de placemat. Na een aantal minuten deelt ieder lid van het groepje zijn ideeën. De gezamenlijke ideeën worden in het midden van de placemat geschreven en aan de school- en instituutopleider gepresenteerd. De schoolopleider maakt samen met de instituutopleider een plan waarin zo goed mogelijk aan deze behoeften tegemoet kan worden gekomen.</p>	

In de driehoek aan het werk! - activiteit 1.1

Brainstorm 5 minuten individueel over de beschrijving van het thema.

Wat verstaan jullie onder de termen die gebruikt worden in de beschrijving van het thema, datgene wat de student leert?

- Waar denk je aan? Wat weet/doet een leerkracht?

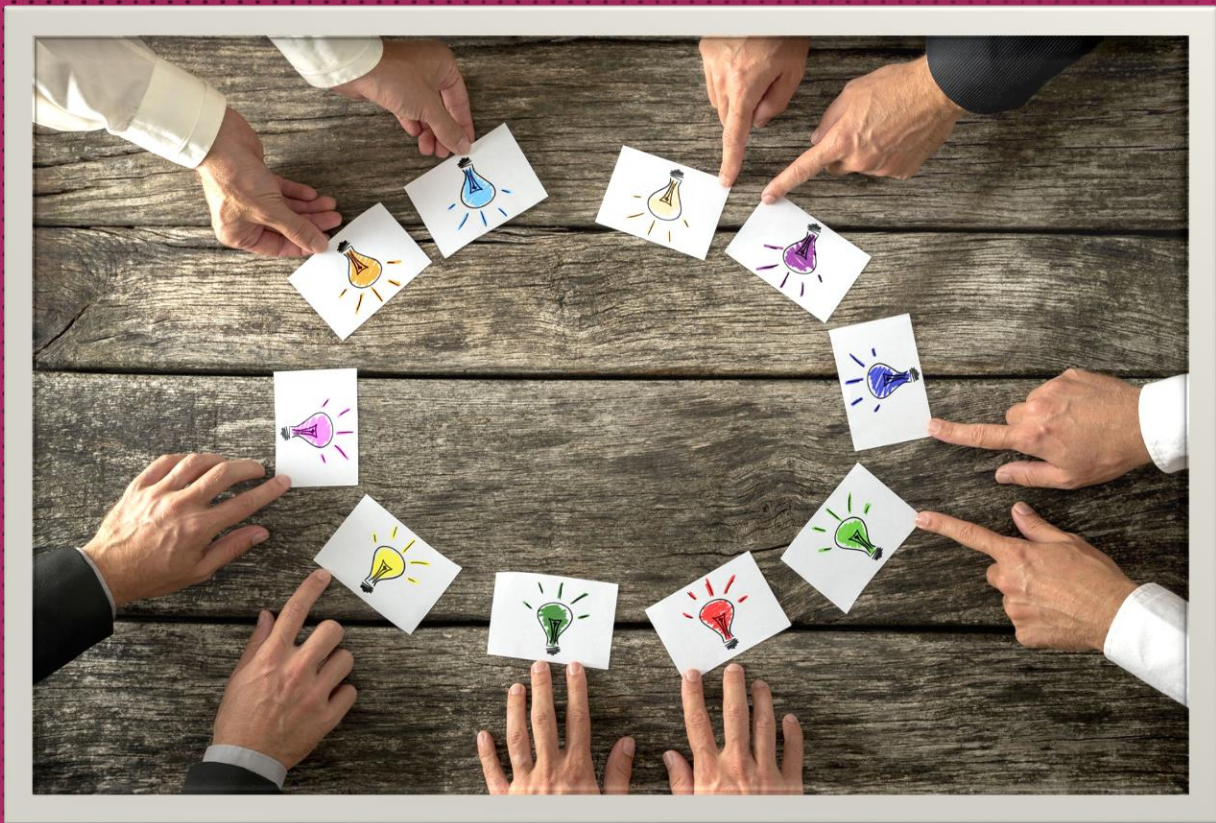
Wat leert de student bij dit thema? Maak dit concreet door te beschrijven:

- Tot welke leeropbrengsten leidt dit leerdoel/deze leerdoelen?
- Wat moet de student weten?
- Wat zie je de student doen (in de klas, binnen de school, in relatie tot collega's, tot ouders, externen)?

Iedere betrokkene in de driehoek licht toe wat hij heeft opgeschreven; begin bij de student.

Ga vervolgens samen in gesprek over de verschillende en overeenkomstige beelden bij het thema en streef naar een gedeeld beeld van hetgeen de student gaat leren in dit thema.

Schrijf jullie gezamenlijke beelden in het midden van de placemat op.

Platform
Samen Opleiden &
Professionaliseren

Wat leverde (en levert) het ons op?

- Inhoudsrijk gesprek
- Dezelfde taal
- Begrip
- Betrokkenheid
- Benutten rijkheid leeromgeving
- Kwaliteiten zien en inzetten
- Samen in ontwikkeling

ACTIVITEITENKAART		SESSIE 0 - OPSTARTSESSIE	
Inhoud	Samen kennemaking, visie bepalen en uitgangspunten formuleren, dat en opbouw en samen, afgepland maken.	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
Doel	Samen welkom maken en de uitgangspunten en inhoud van sessie 0 bepalen.	Werkvormen	1 uur
ACTIVITEIT 1	Kennemaking	Doel	1 uur
Doel	Studenten, mentoren, school en instellingsleider maken elkaar kennen.	Werkvormen	1 uur
Doel	De schoolleider geeft voor verschillende onderwerpen de context. Twee bewaakt bij de tijd, zodat er na 10 minuten de schoolleider een overzicht heeft van de sessie. De school en instellingsleider maken bij verschillende onderwerpen een mening bekend en maken een lijst met vragen. De schoolleider geeft de vragen terug aan de schoolleider. De schoolleider geeft de vragen terug aan de schoolleider. De schoolleider geeft de vragen terug aan de schoolleider.	Werkvormen	1 uur
ACTIVITEIT 2	Visie presenteren en uitgangspunten formuleren	Doel	1 uur
Doel	Studenten, mentoren, school en instellingsleider maken de visie van samen opstellen binnen het partnership.	Werkvormen	1 uur
Doel	De visie wordt geïntegreerd in uitgangspunten en uitgangspunten. De schoolleider geeft de visie terug aan de schoolleider. De schoolleider geeft de visie terug aan de schoolleider. De schoolleider geeft de visie terug aan de schoolleider.	Werkvormen	1 uur
ACTIVITEIT 3	Het waarom en de opbouw van de sessie	Doel	1 uur
Doel	Studenten, mentoren, school en instellingsleider zijn op de hoogte van de opbouw en opbouw van de sessie.	Werkvormen	1 uur
ACTIVITEIT 4	Afgepland maken over samen leren en ontwikkelen	Doel	1 uur
Doel	Studenten en mentoren maken de begeleidingstijden en -samenwerkingen vast.	Werkvormen	1 uur

VOORBEREIDINGSKAART		SESSIE 1	
Inhoud	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 15 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 15 minuten
ACTIVITEIT 1	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 15 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 15 minuten
ACTIVITEIT 2	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 15 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 15 minuten
ACTIVITEIT 3	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 15 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 15 minuten
ACTIVITEIT 4	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 15 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 15 minuten

ACTIVITEITENKAART		SESSIE 2	
Inhoud	De taal bepalen	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
Doel	De taal bepalen	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
ACTIVITEIT 1	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 30 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
ACTIVITEIT 2	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 30 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
ACTIVITEIT 3	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 30 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
ACTIVITEIT 4	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 30 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 30 minuten

ACTIVITEITENKAART		SESSIE 3	
Inhoud	De taal bepalen	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
Doel	De taal bepalen	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
ACTIVITEIT 1	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 30 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
ACTIVITEIT 2	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 30 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
ACTIVITEIT 3	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 30 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 30 minuten
ACTIVITEIT 4	Wat gaat de school doen?	Doel	2 uur en 30 minuten
Doel	Wat gaat de school doen?	Werkvormen	2 uur en 30 minuten

Wat haal je uit deze tool voor je eigen organisatie?

Hoe zou jij dit inzetten in jouw praktijk?
Hoe introduceren je dit bij mentoren/werkplekbegeleiders?

Tot slot,

Wat heeft deze inspiratiesessie je opgeleverd?
'Met welke gedachte verlaat je de sessie?'

Bedankt!

De tool is te vinden op:
<https://www.platformsamenoeliden.nl/dossier/samenhang-end-curriculum-ontwerpen-in-de-driehoek/>

Bedankt!

Platform
Samen Opleiden &
Professionaliseren

